

Sygn. akt IX Ca 311/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Agnieszka Żegarska SR del. Magdalena Maszlanka
Protokolant:	sekr. sądowy Ewelina Gryń

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2015 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa Z. Ś.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 20 stycznia 2015 r., sygn. akt X C 1945/14,

I. uchyła zaskarżony wyrok w punkcie II i w tym zakresie odrzuca pozew,

II. oddala apelację w pozostałej części,

III. znosi wzajemnie pomiędzy stronami koszty procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt IX Ca 311/15

UZASADNIENIE

Powód Z. Ś. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 30.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania oraz częściowego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Domagał się również ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość i zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 2 grudnia 2012r. miał miejsce wypadek, w którym poszkodowanym został powód. W konsekwencji wypadku w pojeździe powoda stwierdzono szkodę całkowitą, a sam powód odniósł liczne obrażenia. Odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie przyjął pozwany. Wyrokiem z dnia 21 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt X C 1165/12, Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 22 000 zł z ustawowymi odsetkami tytułem zadośćuczynienia za uszkodzenie pleców, barku i kręgosłupa oraz szkody psychiczne. Powód

wskazał, iż poniósł co najmniej 15% trwały uszczerbek na zdrowiu z tytułu uszkodzenia kolana. Do chwili obecnej powód nie odzyskał sprawności w żadnym stopniu, dlatego wnosi także o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przeszłość.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu przyznał, iż w dacie zdarzenia tj. 2 grudnia 2011 r. udzielał ochrony ubezpieczeniowej w ramach umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. W związku ze zgłoszonym przez powoda roszczeniem przeprowadził postępowanie likwidacyjne w wyniku którego ustalono, iż kwotą zadośćuczynienia w pełni rekompensującą krzywdę powoda będzie kwota 7 000 zł. Nadto zasądzona w I instancji w sprawie X C 1165/12 Sądu Rejonowego w Olsztynie kwota 22.000 zł już była rażąco wygórowana, zatem dodatkowe odszkodowanie i zadośćuczynienie za uszczerbek związany z kolanem powodowi nie przysługuje.

Wyrokiem z dnia 20 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia zapłaty. Ustalił odpowiedzialność pozwanego za bezpośrednie skutki wypadku z dnia 2 grudnia 2012 r. mogące ujawnić się w przyszłości. Oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Zasądził od powoda na rzecz pozwanego 1.450,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olsztynie 102,30 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił, że 2 grudnia 2012 r. powód uległ wypadkowi komunikacyjnemu w wyniku którego doznał obrażeń ciała, m.in. urazu stawu kolanowego prawego. Odpowiedzialność za to zdarzenie przyjął pozwany (...) S.A. z siedzibą w W., na podstawie umowy z bezpośrednim sprawcą wypadku obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ich ruchem.

W związku z utrzymującymi się dolegliwościami ze strony stawu kolanowego prawego, powód był leczony ambulatoryjnie w Poradni (...) (...) w B., (...) w O., Lecznicy C. - (...) w O.. Powód był skierowany na badanie MR stawu kolanowego w kwietniu 2013 r., które potwierdziło uszkodzenie łątki przyśrodkowej kolana prawego oraz został skierowany do leczenia operacyjnego - artroskopii. Ze względu na występujące w trakcie leczenia jak i obecnie zmiany pozakrzepowe oraz żyłki kończyny dolnej prawej oraz rozległą próchnicę zębów, przeprowadzenie u powoda artroskopii kolana jest niemożliwe.

Jak ustalił Sąd Rejonowy u powoda występuje uszkodzenie łątki przyśrodkowej. Uszkodzenie takie daje dolegliwości bólowe stawu kolanowego i wymaga leczenia operacyjnego - artroskopii. Jednakże powód w chwili obecnej leczy się z powodu zakrzepicy oraz przewlekłej niewydolności żylny prawej kończyny dolnej, co czasowo dyskwalifikuje go z takiego leczenia. Powyższe świadczy, że uraz kolana prawego z dnia 2 grudnia 2011 r. spowodował uszczerbek na zdrowiu w wysokości 3%.

W postępowaniu likwidacyjnym pozwany wypłacił powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 7.000 zł, a wyrokiem z dnia 21 lutego 2014 r. w sprawie sygn. akt X C 1165/12, Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził na rzecz powoda od pozwanego kwotę 22.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 marca 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za uszkodzenie pleców, barku i kręgosłupa oraz szkody psychiczne związane z wypadkiem komunikacyjnym z 2 grudnia 2012r. Wyrok jest prawomocny.

W ocenie Sądu Rejonowego z dowodu z opinii biegłego wynikał uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 3% związany z obrażeniami prawego kolana. Odpowiednią kwotą tytułem zadośćuczynienia uwzględniającą cierpienia fizyczne i uszczerbek na zdrowiu powoda jest kwota 6.000 zł. Jednocześnie Sąd Rejonowy nie orzekł o cierpieniach psychicznych, gdyż były one uwzględnione w wyroku z dnia 21 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt X C 1165/12 Sądu Rejonowego w Olsztynie, w którym Sąd zasądził powodowi od pozwanego kwotę 22.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 marca 2013 r. do dnia zapłaty. Dodatkowo wyrok ten obejmował zadośćuczynienie za uszkodzenie pleców, barku i kręgosłupa. Z uwagi na to, że leczenie powoda wciąż nie jest zakończone, a ostateczne skutki wypadku nie są na chwilę obecną znane, Sąd ustalił odpowiedzialność pozwanego za bezpośrednie skutki

wypadku z dnia 2 grudnia 2011 r., mogące się ujawnić w przyszłości. Odsetki od zasądzonego roszczenia należą się, zdaniem Sądu Rejonowego, powodowi od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu. Wcześniejsza sprawa nie dotyczyła skutków wypadku związanych z kolanem, dlatego zgłoszenie w tamtej sprawie roszczenia nie wyznacza daty naliczania odsetek. Jako podstawę prawną orzeczenia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał art. 98 § 1 i 2 k.p.c., natomiast koszty te stosunkowo rozdzielił stosownie do wyniku procesu.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w części uwzględniającej powództwo w punkcie I co do kwoty 4.666 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, w pkt II oraz w pkt V. Skarżący zarzucił w apelacji naruszenie:

1. prawa procesowego:

- art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego przejawiające się pominięciem faktu, że w kwocie otrzymanej przez powoda od pozwanego przed procesem w postępowaniu likwidacyjnym tj. 7.000 zł część kwoty 4.666 zł stanowiło zadośćuczynienie przyznane w związku z 4% trwałym uszczerbkiem związanym z uszkodzeniem w wyniku wypadku kolana; wskazane uchybienie miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, ponieważ Sąd I instancji nie uwzględnił wskazanej wyżej kwoty przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia,

- art. 233 § 1 k.p.c. przez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego przejawiające się pominięciem faktu, iż prawomocnym wyrokiem z dnia 21 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt X C 1165/12 Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo w części dotyczącej ustalenia odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia 2 grudnia 2012 r. Uchybienie powyższe miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, gdyż skutkowało ponownym rozstrzygnięciem sprawy prawomocnie rozstrzygniętej wyrokiem,

- art. 366 k.p.c. przez rozpoznanie żądania ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia 2 grudnia 2012 r. w sytuacji w której żądanie to zostało oddalone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział X Cywilny z dnia 21 lutego 2014 r. sygn. akt X C 1165/12,

- art. 189 k.p.c. przez uznanie, iż powód ma interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące pojawić się w przyszłości w związku z wypadkiem z dnia 2 grudnia 2012 r.

2. prawa materialnego:

- art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. przez błędną wykładnię pojęcia „odpowiednia suma zadośćuczynienia” przez przyznanie zadośćuczynienia w wysokości rażąco wygórowanej.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa ponad kwotę 1.334 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2014 r. oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za I instancję, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ponad kwotę 1.334 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2014 r. oraz uchylenie wyroku w pkt II i zniesienie w tym zakresie postępowania i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za I instancję. Wniósł o zasądzenie kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w części zasadna.

W sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej co do ustalenia odpowiedzialności pozwanego za bezpośrednie skutki wypadku z dnia 2 grudnia 2012 r. mogące ujawnić się w przyszłości. Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona Sąd zobowiązany jest do odrzucenia pozwu. Tożsamość roszczenia zachodzi, gdy identyczne są przedmiot i podstawa sporu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971, nr 12, poz. 226).

Podstawą faktyczną sprawy X C 1165/12 zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 21 lutego 2014 r. było żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego Zakładu (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. za skutki wypadku z dnia 2 grudnia 2012 r. mogące ujawnić się w przyszłości. Roszczenie to oddalono. W wyroku i uzasadnieniu nie wskazano, iż oddalenie w tej części powództwa dotyczy wyłącznie zgłoszonego urazu kręgosłupa. Należy zatem przyjąć, iż odnosi się ono do całości następstw zdarzenia z dnia 2 grudnia 2012 r., w tym również do uszkodzeń kolana. Okoliczność ta wynika z uzasadnienia wyroku dołączonego do akt szkody. W niniejszej sprawie powód ponownie zgłosił roszczenie o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki zdarzenia z dnia 2 grudnia 2012 r. Reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika powód, nie sprecyzował przy tym, że może chodzić wyłącznie o następstwa związane z uszkodzeniem kolana. Tak więc należało uznać, iż podstawa faktyczna w niniejszej sprawie i w sprawie X C 1165/12 jest tożsama. W konsekwencji uznać należało, iż pozew w zakresie rozstrzygnięcia o odpowiedzialności pozwanego na przyszłość, podlegał odrzuceniu. Tym samym Sąd Okręgowy uznał za zasadny zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 366 k.p.c.

W pozostałym zakresie apelacja nie jest zasadna. Skarżący podniósł, że wypłacona już przez niego tytułem zadośćuczynienia kwota 7.000 zł obejmowała także skutki wypadku związane z urazem kolana. Okoliczności tej jednak nie wykazał. W aktach szkody przedłożonych przez pozwanego znajduje się decyzja o przyznaniu powodowi zadośćuczynienia, jednak nie wynika z niej, iż zadośćuczynienie to obejmuje również skutki związane z uszkodzeniem kolana powoda. W związku z tym bezzasadne są zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Okręgowy podziela przy tym stanowisko, iż przyznana przez Sąd Rejonowy kwota zadośćuczynienia jest odpowiednią w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c.

Określenie stopnia uszczerbku należy dokonać przy pomocy kryteriów wskazanych w orzecznictwie.

Wynika z niego, iż stopień utraty zdrowia nie jest równoznaczny z rozmiarem krzywdy i wielkością należnego zadośćuczynienia. Przy oznaczeniu zakresu wyrządzonej krzywdy za konieczne uważa się uwzględnienie również innych następstw zdarzenia wywołujących uszkodzenia ciała lub utratę zdrowia. Chodzi tu przede wszystkim o rodzaj naruszonego dobra, zakres (natężenie i czas trwania) naruszenia, trwałość skutków naruszenia i stopień ich uciążliwości, a także stopień winy sprawcy i jego zachowanie po dokonaniu naruszenia (wyroki Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, LEX nr 198509; z 1 kwietnia 2004 r., II CK 131/03, LEX nr 327923; z 19 sierpnia 1980 r., IV CR 283/80, OSN 1981, nr 5, poz. 81; z 9 stycznia 1978 r., IV CR 510/77, OSN 1978, nr 11, poz. 210).

Ustalenie stopnia utraty zdrowia jest zatem tylko jednym z elementów składających się na krzywdę. Obok innych wskazanych wyżej okoliczności składa się na obiektywne przesłanki stopnia krzywdy.

Sąd Rejonowy trafnie opierając się o całokształt okoliczności w niniejszej sprawie ustalił zakres krzywdy powoda uwzględniając procentowy uszczerbek na zdrowiu określony przez biegłego powołanego w niniejszej sprawie i cierpienia fizyczne, które wiązały się z następstwami. Prawidłowo również Sąd Rejonowy nie brał pod uwagę następstw psychicznych wypadku z dnia 2 grudnia 2012 r., gdyż zostały one ocenione w sprawie X C 1165/12 i zrekompensowane. W ocenie Sądu Okręgowego biorąc pod uwagę subiektywizm tego rodzaju szacowania rozmiaru krzywdy, ustalenia Sądu Rejonowego były prawidłowe.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. i art. 385 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Apelacja w części została oddalona dlatego zasadnym było wzajemne zniesienie między stronami kosztów procesu za instancję odwoławczą.